

เครื่องประดับสวยเก๋ ดีไซน์แปลกตาด้วยรูปลักษณ์ “อวัยวะมนุษย์” เช่น ปอด ไต หัวใจ ฝาหม้อ ลวดลายของต้นกล้วย บ่งบอกความหมายแฝงเร้น หัวยังมีอะไรที่มากกว่าความแปลกตา และความหมาย เพราะนี่คือเครื่องประดับที่ไม่ต้องใช้เงินซื้อ แต่แลกมาด้วยการ..บริจาคอวัยวะ

• ชีววัฒน์ คงแก้ว

เครื่องประดับ แลกกับการให้ ใช้ ‘ความดี’ แลก ‘ความงาม’

“ผมทำจิวเวลรี่ในเชิงสังคม ไม่ใช่เชิงพาณิชย์”

คำบอกเล่าจาก “ไนต์-ธเนศ ศรีภคณพล” นักศึกษาศาสาศิลป์อุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) เจ้าของผลงานวิทยานิพนธ์ “เครื่องประดับแห่งการให้” ในสาขา Metal Design ที่จัดแสดงอยู่ในงาน “ID CLOSE UP 2014” ได้แนวคิด “THE PIXEL OF IDEA” ที่ผ่าน

คอนเซ็ปต์ “แปลกต่าง” ไปจากงานออกแบบทั่วๆ ไป ดึงดูดความสนใจพวกเขาตั้งแต่แรกเห็น โดยเฉพาะความคิดของนักออกแบบรุ่นใหม่ ที่มีหัวใจเพื่อสังคม ไม่เพียงการออกแบบบนความรับผิดชอบต่อหัวใจยังรวมถึงการได้ร่วมแก้ปัญหาสังคมไปพร้อมกันด้วย

“ผมสนใจการออกแบบเครื่องประดับที่เป็นประโยชน์กับสังคม”

ธเนศ บอกจุดเริ่มต้นของการทำงานที่มีหัวใจคือ “สังคม” ก่อนลงมือศึกษาปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่จนพบหนึ่งประเด็นซึ่งอาจถูกหลงในความสนใจของสังคม นั่นคือ “การบริจาคอวัยวะ”

“การบริจาคอวัยวะยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับสังคมไทย และยังต้องการการปลูกฝังอีกเยอะมาก บางคนยังมีความเชื่อว่า ถ้าบริจาคอวัยวะไปแล้วเกิดชาติใหม่จะเกิดมาไม่ครบสมบูรณ์ หลายคนยังขาดความรู้ความเข้าใจ ขณะที่วันนี้ยังมีผู้รอรับการปลูกถ่ายอวัยวะอยู่เยอะมาก ทำอย่างไรถึงจะนำความคิดใหม่ๆ ไปปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้คนได้”

เขาโยนโจทย์ยากๆ ใส่ความคิดของตัวเอง โดยหวังใช้ทักษะด้านการออกแบบที่ร่ำเรียนมา ทำอะไรที่พอบรรเทาปัญหานี้ได้ ทำอย่างไรที่จะสะท้อนให้ผู้คนเกิดทัศนคติใหม่ว่า การบริจาคอวัยวะเป็น “การให้ที่สวยงามที่สุด” เพราะไม่ใช่แค่ให้สิ่งของหรือเงินทอง เท่านั้นคือ “การให้ชีวิต”

ธเนศ เลือกตัวแทนอย่าง “หัวใจ” งานออกแบบที่เขาถนัด มาเป็นเครื่องมือสื่อสารแนวคิดดีๆ ไปสู่ผู้คน โดยตั้งชื่อผลงานนี้ว่า “เครื่องประดับแห่งการให้” ที่ระลึกในโครงการ “Endless Giving แบ่งปันสิ่งเล็ก สร้างสิ่งใหญ่” ของศูนย์บริจาคอวัยวะ สภากาชาดไทย เพื่อรณรงค์ส่งเสริมความเข้าใจในการบริจาคอวัยวะผ่านเครื่องประดับ

จากงานดีไซน์จิวเวลรี่ส่วนใหญ่ ที่มุ่งไปทางความสวยงามและหรูหรา แต่กับงานของธเนศ เขาสนใจความหมายที่ต้องการสื่อสารมากกว่านั้น จึงเลือกออกแบบเครื่องประดับ ที่นำลักษณะอวัยวะมนุษย์ เช่น ไตปอด หัวใจมาผสมผสานลวดลายต่างๆ ของ ‘ต้นกล้วย’ ซึ่งเขาบอกว่าผูกพันกับคนไทยมานาน และมีวงจรชีวิตที่ ‘ตายยาก’ เรียกว่าเมล็ดพันธุ์จะตายไปแล้ว แต่หน่อก็ผุดขึ้นมาสามารถนำไปปลูกใหม่ได้ เหมือนกับร่างกายคนเรา แทนที่จะปล่อยให้เก่าเน่าเสียไปก็สามารถปลูกถ่ายให้กับผู้อื่นได้เพื่อมอบชีวิตใหม่ให้ใครสักคนได้อีกครั้ง

“ผมต้องการทำเครื่องประดับที่มีไม่แค่เพื่อเสริมความงามให้ผู้หญิงสวมใส่เท่านั้น ทว่ายังสะท้อนความงามในจิตใจด้วย”

ขณะความหมายของต้นกล้วย อย่าง เครือกล้วย หมกถึงถึงการรวมตัวเป็นหนึ่งเดียวกัน ไม่ตอง หมายถึง การทอหุ้มสิ่งดีๆ ก่อนถึงมือผู้รับ หมกกล้วย หมายถึง การเกิดใหม่ เหล่านี้ สะท้อนคุณค่าที่มากกว่าแค่ความสวยก่อนหน้าดีไซน์ออกมาเป็น สร้อยข้อมือ แหวน และเข็มกลัด

เครื่องประดับสวยเก๋ นำครอบครัวมาเป็นเจ้าของ แต่ทว่าไม่ต้องใช้เงินซื้อ เพราะแลกมาด้วยการ “บริจาคอวัยวะ”

“เครื่องประดับส่วนใหญ่ คนอาจนึกถึงแค่ ความสวยงาม หรูหรา แต่ผมต้องการทำเครื่องประดับที่ไม่ใช่แค่เพื่อเสริมความงามให้ผู้หญิงใส่เท่านั้น ทว่ายังสะท้อนความงามในจิตใจด้วย เพราะการบริจาคที่ จะได้นั้น ไม่ได้ใช้เงินซื้อ แต่ทว่าความดีแลกมา นั่นคือ การบริจาคอวัยวะ”

แนวคิดแปลกใหม่ ที่รังสรรค์ขึ้นให้ผู้คนหันมาบริจาคอวัยวะกันมากขึ้น และภาคภูมิใจกับการทำความดีที่ยิ่งใหญ่ที่ โดยมอบของขวัญตอบแทนแทนความดี ที่ชื่อ “เครื่องประดับแห่งการให้”

โลกยุคใหม่ คนรุ่นใหม่ ผู้คนเสดดิเทคโนโลยี แต่นั่นไม่ใช่เรื่องไม่ดีของการส่งเสริมการปลูกถ่ายอวัยวะ ตรงกันข้าม เขาบอกว่า คนรุ่นใหม่ เปิดรับสิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น ขณะเทคโนโลยีก็ช่วยให้การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทำได้รวดเร็ว จึงสามารถใช้สื่อโซเชียลเน็ตเวิร์คให้เป็นประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมกระตุ้นผู้คนให้สนใจการบริจาคอวัยวะกันมากขึ้น

“แนวคิดคือ ถ้าเขามีเครื่องประดับชิ้นไหนที่เลยเข้าร่วมโครงการ ก็ให้ถ่ายรูปแล้วอัปขึ้นเฟซบุ๊ก หรือ อินสตาแกรม ซึ่งหากมีคนกดไลค์ กดแชร์ ได้มากเท่าไร เขาก็จะได้รับเครื่องประดับอีกชิ้นไปทันที ทั้งนี้ก็เพื่อกระตุ้นให้เกิดการเผยแพร่เรื่องนี้ออกไปในวงกว้างขึ้น”

โครงการจากวิทยานิพนธ์ ไม่ต่างจากงานวิจัย คือ ถ้าไม่ผ่านการใช้จริง ก็คงเป็นได้แค่ความรู้อยู่เพียงบนกระดาษ บอกรว่า เป้าหมายก็คือ อยากให้ไอเดียนี้ไปจุดประกายความคิดใครหลายคน และสามารถนำไปดำเนินการต่อยอดจริงได้ ซึ่งเพื่อให้งานความคิดเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน ก็อาจเพิ่มเติมโมเดลใหม่ๆ เช่น การทำเครื่องประดับคอนเสิร์ตพิเศษ แล้ววางจำหน่าย เพื่อที่จะได้นำเงินมาหมุนเวียนผลิตเครื่องประดับแห่งการให้สู่สังคมได้อย่างต่อเนื่อง การแก้ปัญหาที่เกะเกิดขึ้นจริงได้ สามารถตั้งผู้คนให้มาบริจาคอวัยวะกันมากขึ้น

เพื่อ “ต่อมหายใจ” ใครหลายคน ด้วยพลังแห่งการให้ที่ยิ่งใหญ่

“ธเนศ” เป็นทายาทธุรกิจจิวเวลรี่ ซึ่งนั่นคือเหตุผลสำคัญที่เขาเลือกศึกษาด้านการออกแบบเครื่องประดับ เพื่อที่จะได้สานต่อธุรกิจครอบครัวในวันหนึ่ง ในโลกของธุรกิจอาจจะเป็นการยากที่จะแบ่งกามาทำงานเพื่อสังคมเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ แต่เขาเชื่อว่า ธุรกิจและสังคม อยู่ร่วมกันได้ และคนเราก็สามารถเป็นได้ทั้ง “ผู้ให้” และ “ผู้รับ”

“ถ้าออกแบบ เป็นนักแก้ปัญหา อาจจะมีปัญหาในเชิงพาณิชย์ก็ได้ หรือ ในเชิงสังคมก็ได้ อยู่ที่ว่าใครมีแนวคิดที่อยากช่วยด้านไหนมากกว่ากัน ซึ่งไม่มีใครผิด อย่างบางคนอาจต้องทำงานสร้างเนื้อสร้างตัวให้มีฐานะก่อน เพื่อที่สามารถไปทำประโยชน์เพื่อสังคมต่อได้ มันไม่ผิดที่เราต้องหัดก่อนที่จะไปทำเพื่อคนอื่น เพราะผมเชื่อว่า เราไม่จำเป็นต้องไปเพียงอย่างเดียว แต่เราต้องอยู่ให้ได้ด้วย และต้องรู้จักเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับไปพร้อมกัน”

เขาสื่อก่อนความคิดในฐานะนักออกแบบเจนเนอเรชั่นใหม่ ที่เชื่อว่าเรื่องสังคมไม่ใช่เรื่องไกลตัวนักออกแบบ และสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนความรับผิดชอบต่อสังคมได้ ทั้งยังใช้การออกแบบมากระตุ้นเตือนผู้คนให้ร่วมแก้ปัญหาสังคม ด้วยพลังไอเดียของพวกเขา

เช่นเดียวกับ “เครื่องประดับแห่งการให้” ที่ไม่ได้มอบเพียงความสวยงามประดับกายผู้ใช้ ทว่ายังประดับหัวใจผู้คนในสังคมให้งดงามขึ้นด้วย